

Vasemmistoliiton valtuustoaloite maksuttoman koulu-aamupalan järjestämisestä kunnan peruskouluissa

Kaupunginvaltuusto 27.04.2026 § 35
318/00.02.00.03/2026

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Lieksan kaupunki ryhtyy tarjoamaan maksuttoman ja ravitsevan aamupalan kaikille kunnan ala- ja yläkoulujen oppilaille. Tavoitteena on varmistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle tasa-arvoinen startti koulupäivään, parantaa oppimistuloksia ja tukea perheiden jaksamista haastavassa taloustilanteessa.

Perustelut

1. Lapsiperheiden toimeentulon turvaaminen

Mittavat leikkaukset sosiaaliturvaan, asumistukeen ja toimeentulotukeen osuvat kipeästi moniin lapsiperheisiin. Kasvava työttömyys, elinkustannusten nousu ja tukien leikkaukset lisäävät lapsiköyhyyden riskiä myös Lieksassa. Maksuton koulu-aamupala on suora ja tehokas tapa tukea perheiden taloutta ja varmistaa, ettei yhdenkään lapsen tarvitse opiskella nälkäisenä kodin taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Maksuton aamupala myös vähentää lastensuojelun tarvetta pitkällä aikavälillä.

2. Hyvinvointi ja oppimisedellytykset

Tutkimusten mukaan säännöllinen ateriarytmi on suorassa yhteydessä keskittymiskykyyn ja jaksamiseen. Monissa kunnissa saadut kokemukset osoittavat, että koulu-aamupala esimerkiksi vähentää levottomuutta luokissa ja parantaa kognitiivista suoriutumista.

3. Tasa-arvon edistäminen

Haluamme kaventaa hyvinvointieroja. Tällä hetkellä lasten lähtökohdat koulupäivään vaihtelevat: osassa kodeista aamupala on itsestänselvyyys, kun taas toisissa se jää välistä kiireen tai taloudellisen niukkuuden vuoksi. Koulu on paikka, jossa jokaisella on oltava samat mahdollisuudet menestyä – lapsi ei voi valita perhettään.

4. Kustannustehokas toimi parantaa oppimistuloksia

Kuntakokeiluissa toteutuneet raaka-aine- ja valmistuskustannukset ovat olleet 0,30 € - 0,60 € per oppilas ilman työvoimakustannuksia. Vertailuksi lakisääteinen koululounas maksaa raaka-aineiltaan n. 0,80 € - 1,20 €. Jos maksuton aamupala auttaa edes yhtä oppilasta pysymään koulupolulla ja välttämään syrjäytymisen, investointi maksaa itsensä takaisin moninkertaisesti. Kyseessä on ennaltaehkäisevä investointi kunnan tulevaisuuteen.

Toimenpide-esitykset

- Lieksan kaupunki selvittää kustannustehokkaimman tavan toteuttaa maksuton aamupalatarjoilu kaikilla kunnan kouluilla.

- Järjestelyssä hyödynnetään olemassa olevia keittiöresursseja ja suositaan terveellisiä, mahdollisimman lähellä tuotettuja raaka-aineita.”

Lieksassa 27.4.2026

Tapio Nykänen

Veikko Reittu

Päätös

Kaupunginvaltuusto lähettää valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.